

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

OBWE – Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie

20.VII.2021

Siedziba: Hofburg, Wiedeń

Geneza – od KBWE do OBWE

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Foreign Ministers at the Conference on Security and Co-operation in Europe, Helsinki, 1973

1972 – początek rozmów wielostronnych w Helsinkach nt. zwołania międzynarodowej konferencji bezpieczeństwa i współpracy

1973 r. – pierwsze spotkanie ministrów spraw zagranicznych państw europejskich (poza Albanią) wraz z USA i Kanadą w Helsinkach w ramach Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (KBWE), tj. cykli konferencji dyplomatycznych poświęconych opracowaniu zasad i norm dot. bezpieczeństwa europejskiego

1975 r. – Akt Końcowy Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (Helsinki Final Act / Helsinki Accords)

Thirty-five countries signed the declaration in an attempt to improve relations between the Communists and the West

Helsinki Accords

1990 r. – podpisanie w Paryżu traktatu o konwencjonalnych siłach zbrojnych w Europie, wprowadzający limity uzbrojenia na europejskim terytorium państw NATO i Układu Warszawskiego

1994 r. – konferencja w Budapeszcie i decyzja o powstaniu OBWE - pierwszego regionalnego instrumentu wczesnego ostrzegania, zapobiegania konfliktom i przywracania pokoju

The Budapest Summit changed the name of the CSCE to OSCE, reflecting the fact that the CSCE was no longer simply a Conference, December 1994. (OSCE) Photo details

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

OBWE w liczbach

➤ 16 misji terenowych

➤ Ponad 3,5 tys. pracowników na misjach i w Instytucjach OBWE

➤ Budżet w 2020 r.

✓ ponad 138 mln EUR

✓ składka PL: ponad 1,6 mln EUR (1,2% całości)

Zadania OBWE

Celem OBWE jest **umacnianie bezpieczeństwa i współpracy w Europie** na obszarze działania w **trzech wymiarach bezpieczeństwa:**

polityczno-wojskowym

- pokojowe rozwiązywanie konfliktów
- kontrola zbrojeń
- walka z terroryzmem
- ochrona wolności mediów

gospodarczo – ekologicznym

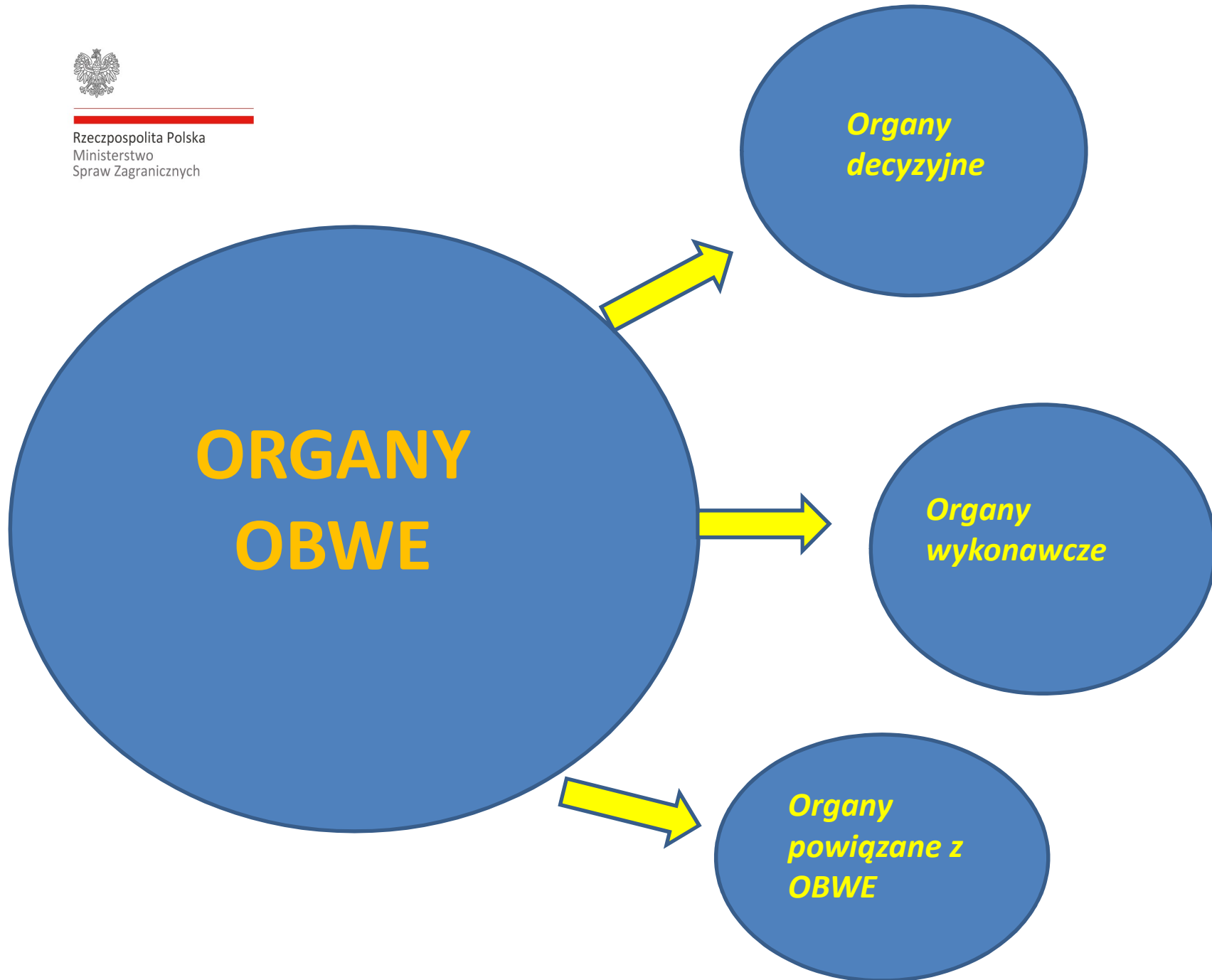
- wspieranie rozwoju gospodarczego
- walka z korupcją
- zrównoważenie wykorzystania zasobów naturalnych
- walka z praniem brudnych pieniędzy
- ochrona środowiska

ludzkim

- promowanie praw człowieka i wolności
- projekty edukacyjne np. promowanie tolerancji
- nadzorowanie przebiegu wyborów

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Do delegacji PL należą:

- Bartuś Barbara /PiS/ - przewodnicząca
- Bierecki Grzegorz /PiS/
- Dziejczak Jan /PiS/
- Grodzki Tomasz /KO/
- Łopata Jan /PSL-KP/
- Nitras Sławomir /KO/
- Suchoń Mirosław /KO/
- Zielińska Elżbieta /UPR/

ORGANY DECYZYJNE

Zgromadzenie Parlamentarne *Parliamentary Assembly*

- ponad 300 parlamentarzystów z państw uczestniczących
- omawianie spraw dot. funkcjonowania i realizacji celów OBWE
- spotkania raz na rok

Rada Ministerialna *Ministerial Council*

- główne forum konsultacji politycznych
- raz na rok na szczeblu Ministrów SZ państw członkowskich

Spotkania Szefów Państw i Rządów *Summits*

- celem ich jest ustalanie zasadniczych kierunków działań Organizacji
- spotkania co 2 lata

Osobiści Przedstawiciele Przewodniczącego *CiO Representatives*

- pracują nad zapobieganiem konfliktom w regionie OBWE i zarządzaniem nimi
- 14 osób

Forum Współpracy w Dziedzinie Bezpieczeństwa *Forum for Security Co-operation*

- organ autonomiczny OBWE
- negocjacje nt. polityczno-militarnych środków, służących wzmocnieniu bezpieczeństwa i stabilności w Europie
- spotkania raz w tygodniu

Chairperson-in-Office (CiO)

- funkcję tę pełni każdorazowo szef dyplomacji państwa przewodniczącego OBWE (obecnie Edi Rama)
- urzędujący przewodniczący jest wspomagany przez swojego poprzednika i następcę – razem tworzą tzw. trojkę OBWE

Stała Rada *Permanent Council*

- odpowiada za bieżącą działalność OBWE
- składa się z ambasadorów państw członkowskich akredytowanych w Wiedniu
- spotkania raz w tygodniu

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Sekretarz Generalny *Secretary General*

- powołuje go Rada Ministerialna
- 3 lata kadencji
- administracyjnie zarządza strukturami i operacjami OBWE

Przedstawiciel OBWE ds. Wolności Mediów

- nadzoruje przestrzeganie standardów międzynarodowych w zakresie wolności mediów w państwa OBWE
- przedstawia okresowe sprawozdania Stałej Radzie
- w przypadku naruszenia wolności mediów – zwraca się bezpośrednio do władz danego państwa z prośbą o wyjaśnienie danej sytuacji

Sekretariat *Secretariat*

- siedziba w Wiedniu
- kierowany przez Sekretarza Generalnego
- zapewnia wsparcie operacyjne i administracyjne misjom terenowym i innym Instytucjom

Organy wykonawcze

Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka *Office for Democratic Institutions and Human Rights*

- siedziba w Warszawie
- zajmuje się promowaniem praw człowieka, demokracji, rządów prawa
- organizuje raz w roku Spotkanie Przegładowe Wymiaru Ludzkiego
- zapewnia ekspertyzy i szkolenia dot. kwestii konstytucyjnych i prawnych
- organizuje obserwację wyborów

Wysoki Komisarz ds. Mniejszości Narodowych *High Commissioner on National Minorities*

- monitoruje sytuację w państwach i sygnalizuje pojawiające się zagrożenia o podłożu narodowościowym na obszarze OBWE
- biuro w Hadze
- stosuje tzw. cichą dyplomację, tj. działania niepubliczne zmierzające do redukcji napięć

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Komitety i Grupy Robocze w ramach Stałej Rady (PC)

Committees & Chairpersons

1. Security Committee (Neil Bush, UK)
2. Economic and Environmental Committee (Florian Raunig, Austria)
3. Human Dimension Committee (Anne-Kirsti Karlsen, Norway)

Komitety odbywają posiedzenia w formacie nieformalnym, przedstawiają zalecenia oraz przygotowują odpowiednie decyzje dla PC. Komitetom przewodniczą szefowie delegacji OBWE, mianowani przez CiO.

Working Groups & Chairpersons

1. Informal Working Group on Civil Society Participation (Wolfgang Amadeus BRÜLHART, CH)
2. Informal Working Group on Scales of Contributions (Ketevan Tsikhelashvili, Georgia)
3. Informal Working Group on Structured Dialogue on the Current and Future Challenges and Risks to Security in the OSCE Area (Luis Cuesta Civis, Spain)
4. Open-Ended Informal Working Group on Strengthening the Legal Framework of the OSCE (Helmunt Tichy, Austria)
5. Informal Working Group established by PC Decision 2019 (Karoly Dan, Hungary)

Trybunał Koncyliacji i Arbitrażu
Court of Conciliation and Arbitration

- siedziba w Genewie
- mechanizm pokojowego rozstrzygnięcia sporów zgodnie z prawem międzynarodowym i OBWE

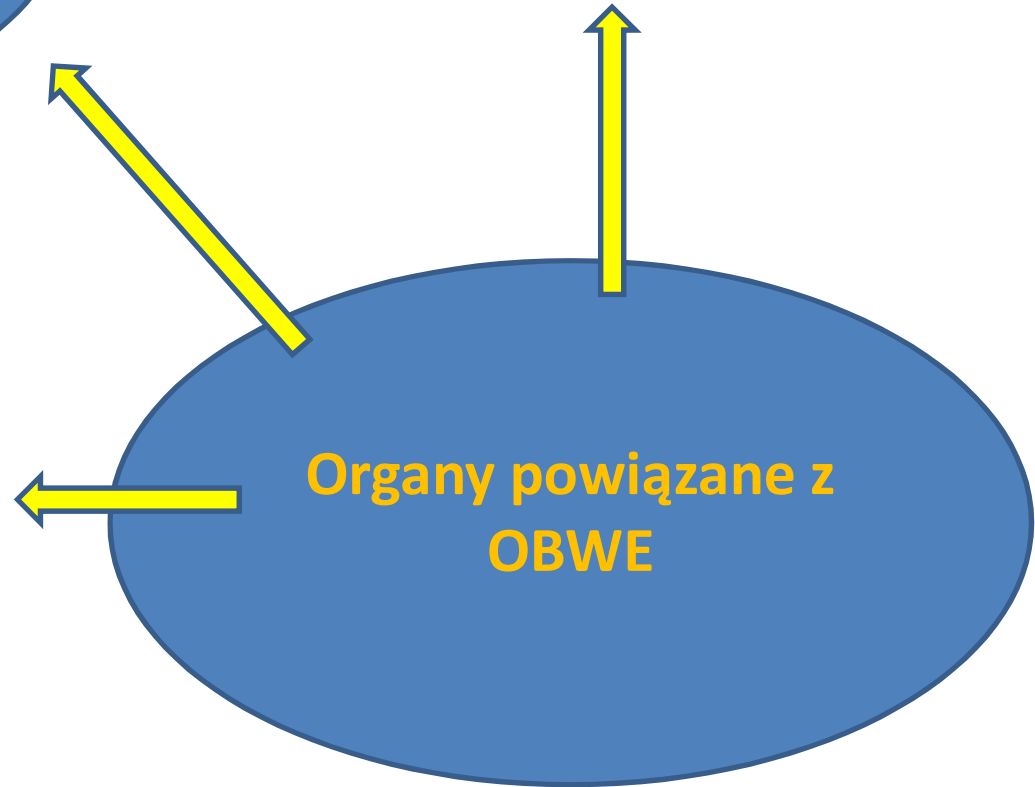
Komisja Konsultacyjna ds. Traktatu o Otwartych Przestworzach
Open Skies Consultative Commission

- siedziba w Wiedniu
- składa się z przedstawicieli 34 państw-stron, Traktatu o Otwartych Przestworzach

Wspólna Grupa Konsultacyjna
Joint Consultative Group

- czuwa nad przestrzeganiem postanowień Traktatu o konwencjonalnych siłach zbrojnych w Europie

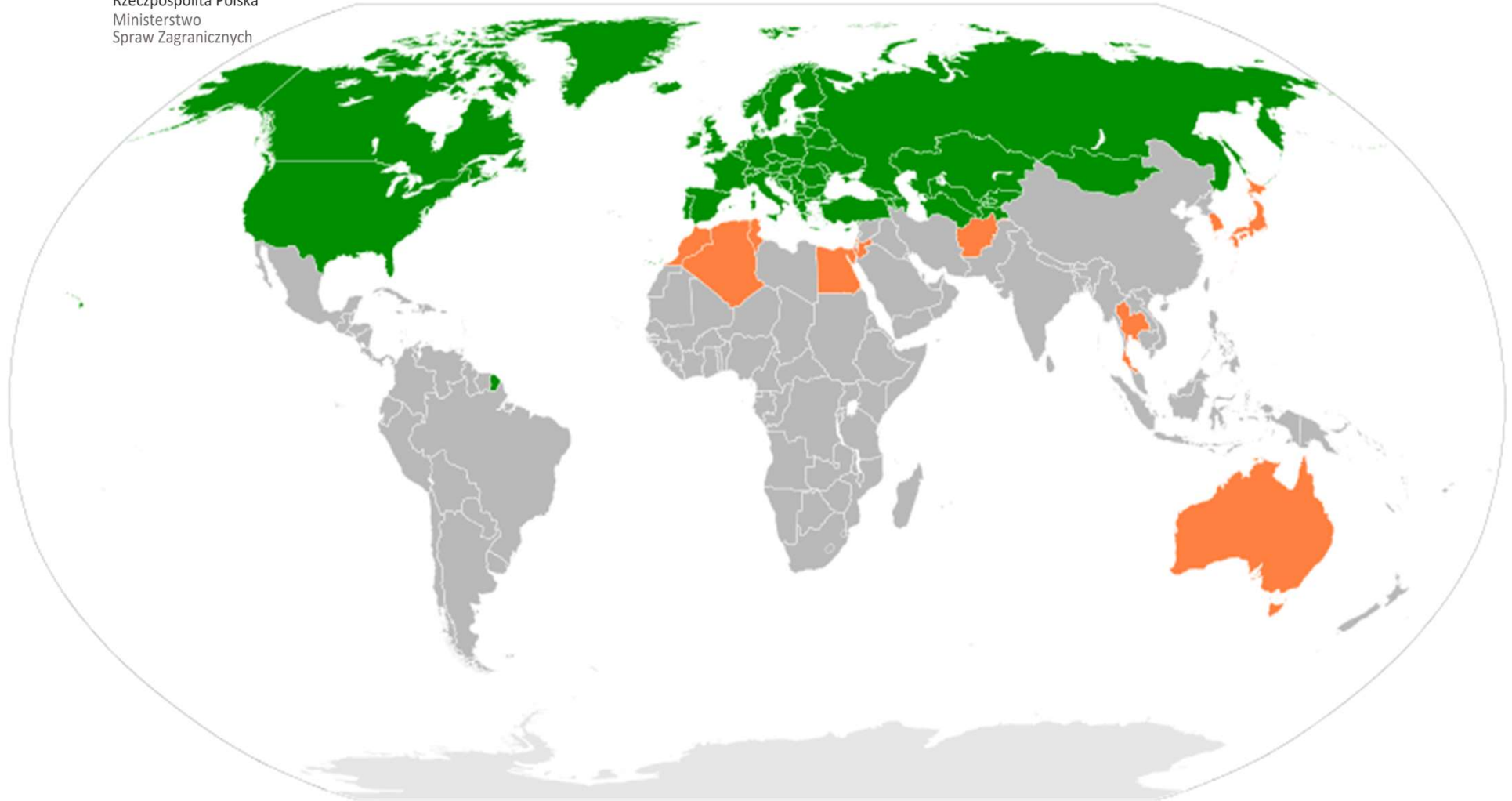
**Organy powiązane z
OBWE**

Członkowie i partnerzy OBWE

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Państwa członkowskie – 57

Państwa współpracujące - 11

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Współpraca z partnerami

Bezpieczeństwo na obszarze OBWE jest nierozdzielnie związane z bezpieczeństwem regionów sąsiadujących. W tym celu OBWE utrzymuje uprzywilejowane stosunki z **5 krajami azjatyckimi i 6 śródziemnomorskimi**, z którymi raz do roku organizuje konferencje służące dzieleniu się wiedzą, wymianie spostrzeżeń nt. aktualnych wyzwań, zacieśnianiu współpracy.

Partnerzy Śródziemnomorscy

- Algeria
- Egipt
- Izrael
- Jordania
- Maroko
- Tunezja

Partnerzy Azjatyccy

- Afganistan
- Australia
- Japonia
- Korea Płd.
- Tajlandia

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Misje terenowe

Są formą operacji pokojowych, których celem jest **rozwiązywanie kryzysów i zapobieganie konfliktom w państwach członkowskich**.
OBWE prowadzi obecnie **16 misji terenowych**.

Balkany

1. Obecność w Albanii
2. Misja w BiH
3. Misja w Czarnogórze
4. Misja w Kosowie
5. Misja w Macedonii Płn.
6. Misja w Serbii

Europa Wschodnia

1. Misja w Mołdawii
2. Koordynator Projektu na Ukrainie
3. Specjalna Misja Monitorująca na Ukrainie
4. Misja obserwacyjna na rosyjskich przejściach granicznych Gukovo i Donieck

Zakaukazie

1. Osobisty Przedstawiciel Przewodniczącego OBWE ds. konfliktu w Górkim Karabachu

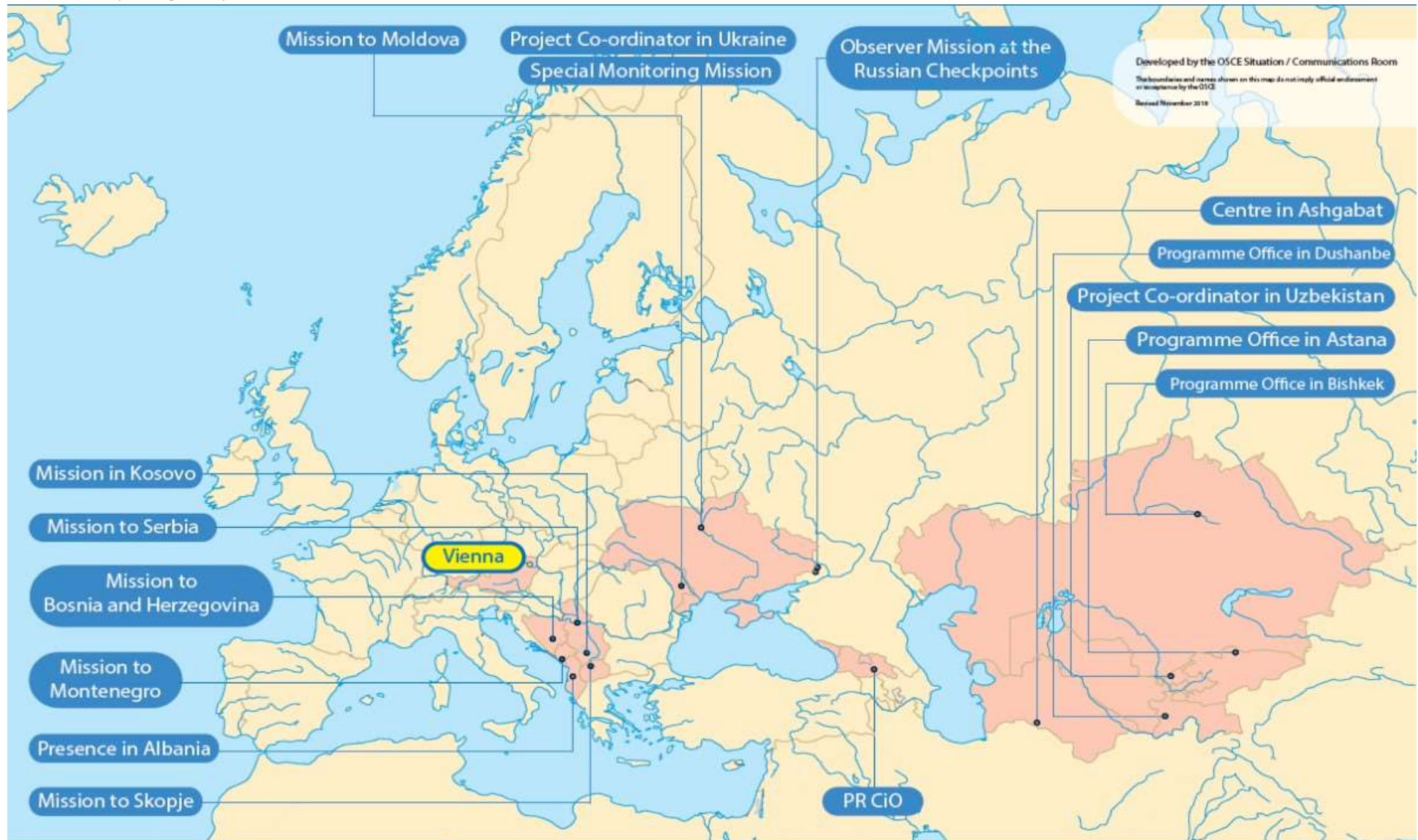
Azja Centralna

1. Centrum w Aszhabadzie
2. Biuro Programowe w Nur-Sułtanie
3. Biuro Programowe w Biszkeku
4. Biuro Programowe w Duszanbe
5. Koordynator Projektu w Uzbekistanie

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Misje terenowe

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Udział PL w OBWE

- **1998 r.** – pierwsze przewodnictwo PL w OBWE
- **5 XII 2019 r.** – podczas Rady Ministerialnej w Bratysławie PL po raz drugi wybrana na przewodniczącego OBWE na 2022r.

The OSCE Ministerial Troika, Foreign Ministers Knut Vollebek of Norway (left), Wolfgang Schussel of Austria (left) and Bronisław Geremek of Poland (right), meet in Vienna, 21 January 1999.

Foreign Minister Jacek Czaputowicz at the 26th OSCE Ministerial Council in Bratislava, 2019

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Polacy w OBWE

Institucje

- Sekretariat – 2
- HCNM - 1
- ODHIR – 6

łącznie: 9 osób

Polacy w 2020 r. zajmowali **53 na 1429** (3,7%) stanowisk merytorycznych w OBWE - w tym 42 sekondowanych i 11 kontraktowych. Plasuje to PL na **11.** miejscu (*ex aequo* z RO) pod względem liczby zatrudnionych obywateli.

Misje terenowe

- Kosowo - 1
- Macedonia Płn - 2
- Serbia - 1
- Górski Karabach – 1
- Ukraina – 37
- Kirgistan – 1
- Gukovo/Donieck – 1

łącznie: 44 osoby

Ambasador Andrzej Kasprzyk – od 1997 r. osobisty Przedstawiciel Przewodniczącego OBWE ds. konfliktu w Górskim Karabachu

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Prezydent RP o OBWE

„Szczególna okazja do działań na rzecz bezpieczeństwa naszego kraju i naszego kontynentu pojawi się w roku 2022, kiedy to Polska obejmie przewodnictwo w OBWE. Będzie to sposobność, aby szerzej promować ideę za którą konsekwentnie opowiadamy się na arenie międzynarodowej. Ta idea to pokój przez prawo.”

- fragment orędzia Prezydent Andrzeja Dudy, 06.08.2020